

Meldcode en verbinding bij gezinnen met complexe problemen

Claudia van Dijk, buurtteams Utrecht

Roely Drijfhout, Augeo Foundation

Ga naar menti.com en vul deze code in: **6872 7605**



AUGEO FOUNDATION



Lokalis

Programma

- Welkom en quiz 10 minuten
- Opfrissen meldcode en gezinsprofielen 10 minuten
- Casus uit de praktijk 10 minuten
- Uitwisseling 25 minuten
- Tips en hulpmiddelen 5 minuten



De 5 stappen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling



STAP 1 SIGNALLEN IN KAART BRENGEN

STAP 2 OVERLEG MET COLLEGA'S EN/OF VEILIG THUIS

STAP 3 GESPREK MET CLIËNT

STAP 4 WEGEN VAN GEWELD

STAP 5 BESLISSEN OVER MELDEN EN HULPVERLENEN

Stap 1: signalen in kaart brengen

- Waarnemen wat opvalt; zorgen en krachten
- Uiterlijke en gedragssignalen
- Interactie met anderen
- Problematiek gezin/ouders
- Interactie ouder/kind tijdens gesprekken
- Noteer dit zo feitelijk mogelijk en benoem wat je waarneemt. Wees transparant.



Stap 2: overleg intern en/of met Veilig Thuis

- Doe het nooit alleen, leg het aan een collega voor
- Betrek de gezinsleden bij de stappen die je zet
- Vraag zo nodig advies bij Veilig Thuis



Stap 3: gesprek met kind en ouder(s)

- Bij kinderen: neem de tijd, bespreek hoe ervaar jij de situatie. Betrek het kind maar blijf zelf verantwoordelijk
- Bespreek zo feitelijk mogelijk wat je hebt waargenomen en vraag of de ander dit herkent
- Ga uit van zorg om alle gezinsleden
- Blijf naast de cliënt of ouder staan
- Kom niet zelf met oplossingen maar vraag de ander wat voor hem/haar/hen nodig is



Stap 4 en 5: wegen en melden en/of hulp bieden

- Afwegingskader agogen
- Structureel en acuut geweld; melden bij Veilig Thuis
- Zorgt geboden hulp voor veiligheid voor alle gezinsleden?
- Monitoren



Onderzoek 2020 door Verwey Jonker

Kwestie van lange adem: kan partnergeweld en kindermishandeling echt stoppen?

Gezinnen die gemeld zijn bij Veilig Thuis: *576 gezinnen, 978 kinderen*

Multiproblematiek bij de gezinnen

- 60% een geestelijk gezondheidsprobleem
- 36% trauma van ouders en/of kinderen
- 46% onveilige hechting tussen ouder(s) en kind(eren)
- 51% emotionele onveiligheid bij (minimaal één van) de kinderen
- 38% cumulatie van risicofactoren (armoede, werkloosheid, ouders zelf geweld meegemaakt, alcoholmisbruik, opvoedstress, eenoudergezin)





Patronen achter het geweld

- In het onderzoek zijn naast de vragenlijsten ook interviews gehouden met ouders, kinderen en hulpverleners over het geweld en de hulp die zij ontvingen.
- Uit deze informatie zijn patronen achter het gezinsgeweld geanalyseerd en vereenvoudigd tot vijf gezinsprofielen met een herkenbaar beeld.
- In elk profiel staat andere problematiek op de voorgrond
- Het herkennen van deze profielen helpt je bij het begrijpen van wat er speelt in het gezin en uiteindelijk welke hulp nodig is.
- Deze profielen sluiten elkaar niet uit en kunnen in de praktijk in elkaar overlopen.





AUGEO FOUNDATION

Gezinsprofielen





Langdurige zorg



‘Mijn vrouw automutileerde in het bijzijn van de kinderen. De oudste vertelde dit pas de volgende dag aan mij, omdat hij er eigenlijk niet over mag praten van zijn moeder. Uiteindelijk is er een ondertoezichtstelling gekomen. Ik vind het vreselijk, maar het is wel nodig.’

Kenmerken:

- Voor een of beide ouders is **langdurige zorg** nodig.
- Verstandelijke beperking, psychiatrische problematiek of fysieke beperkingen.
- Risicofactoren; financiële- en gezondheidsproblemen, gebrek aan sociaal netwerk, laag opleidingsniveau
- Door problematiek ouders vaak een onveilige opvoedsituatie voor de kinderen; verwaarlozing komt vaak voor.



Langdurige zorg



- Bespreek expliciet de geweldsproblematiek en bied daarop hulp, stel bodemeisen aan veiligheid
- Zie ouder niet alleen als (tekortschietende) ouder maar als eigen persoon; breng in kaart wat zij nodig hebben.
- Eenvoudige, heldere voorlichting en communicatie, realistische doelen
- Bespreek met kind en met ouders wat kind nodig heeft, welke ondersteuning nodig is (netwerk voor praktische ondersteuning)
- Breng hechting kind in kaart
- Ontlast ouders (bied pleegzorg, naschoolse opvang, JB-maatregel)
- Zorg voor MD-aanpak met duidelijke regie 1G1P1R. Werk vanuit het jeugd- en volwassendomein samen

Casus uit de praktijk

Een alleenstaande moeder van drie kinderen (19, 12 en 9 jaar) lijdt aan complexe PTSS. Ze verwondt zichzelf regelmatig tijdens het koken en verwaarloost soms haar persoonlijke verzorging, doucht bijvoorbeeld slechts eenmaal per maand. Haar middelste dochter helpt haar hierbij. Moeder trekt zich vaak terug om tot rust te komen, maar blijft zich inspannen voor haar kinderen. Elke ochtend brengt ze hen naar school, hoewel ze na het boodschappen doen vaak uitgeput is. Er zijn financiële problemen.

De familie draagt zware lasten: oma is ernstig ziek, en moeders broer overleed 10 jaar geleden plotseling aan kanker. De jongste dochter is al jaren ziek zonder diagnose, en de oudste zoon heeft problemen gehad met de politie en is gestopt met zijn studie. De middelste dochter, sinds kort op de middelbare school, ervaart problemen en blijkt sinds haar tiende gegroomd te zijn voor sexting.



Dilemma en vragen uit de casus

Balans tussen zorg en bescherming van de kinderen:

Moeder zet zich in voor haar kinderen, maar de vraag blijft of zij door haar psychische en fysieke kwetsbaarheid voldoende stabiliteit en veiligheid kan bieden. Dit roept het dilemma op **hoe je erkenning geeft aan haar inspanningen, terwijl je de veiligheid van de kinderen in ogenschouw neemt en er naar handelt?**



Aandachtspunten

- Hoe ga je in gesprek met deze moeder, met welke woorden en welke houding?
- Hoe gebruik je daarbij de meldcode, hou je de focus op veiligheid?
- Hoe werk je samen met partners en het sociale netwerk?
- Hoe prioriteer je waar je als eerste mee aan de slag gaat?



Tips en hulpmiddelen

- Anoniem consult met Veilig Thuis: samen met ouders bellen
- Samenwerken met GGZ; eigen rol en eigen taal
 - Jeugd: ouder niet alleen als (tekortschietende) ouder maar als eigen persoon zien met eigen verhaal.
 - GGZ: vergeet niet dat cliënten vaak ook ouder zijn en hier veel vragen/zorgen over hebben waar ze moeilijk over beginnen; maak het bespreekbaar.
- Ga altijd met het kind in gesprek. Liefst alleen, zodat het kind in alle openheid kan praten. Zorg voor een vertrouwenspersoon voor de kinderen (bijvoorbeeld iemand uit het netwerk).



Tips en hulpmiddelen

- Voor jongeren (16-25 jaar) is er het online hulpprogramma [KOPPsupport.nl](https://www.koppsupport.nl)
- [Voorbij de schroom: een goed gesprek met de ouders](#)
- [hoe maak je een veiligheidsplan voor een kind](#)
- <https://www.augeomagazine.nl/jeugdzorgspecial-werken-aan-veiligheid-in-gezinnen/professionals-aan-het-woord-werken-aan-veiligheid>
- <https://www.kenniscentrumlvb.nl/>
- Concreet maken van de onveiligheid: [Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming](#)
- [Channel Veiligheid in gezinnen](#) op Platform 1SociaalDomein voor professionals die werken met ouders en kinderen



Tips en hulpmiddelen

Augeo:

- Online cursus [Wijkteams: Werken met de meldcode](#) (inclusief herhaal cursus)
- [‘Wijzer met de meldcode’](#): praktijktips van professionals, informatie, oefeningen, webinarcompilaties, themamagazine en praktische gesprekshandreiking
- [Gezinsprofielen](#): herkennen van bepaalde geweldspatronen of profielen van geweld

+ op augeo.nl allerhande (gratis) materialen als magazines, infographics en animaties



Praktische gesprekstool



Dank je wel



AUGEO FOUNDATION



Lokalis